

Petr Měrka Fantasmagorie televize

MĚRKA P

Petr

FANTASMAGORIE

TELEVIZE

Česká próza

fra

-50
X (mm)

Peše

MĚRKA

FANTASY MAGORIE

TELEVÍZE

Petr Měrka se narodil roku 1979 ve Vsetíně, kde i prvních pár let bydlel. Poté se přestěhoval do Valašské Polanky, kde žije dodnes. Po dokončení střední školy pobýval chvíli v blázinci. V současné době se věnuje psaní na plný úvazek.

Petr Měrka
Fantasmagorie televize

Petr Měrka
Fantasmagorie
televize

fra

Česká próza
Petr Měrka
Fantasmagorie televize

Obálka Martin Kubát
Jako eknihu vydalo roku 2020 Fra,
Šafaříkova 15, Praha 2, www.fra.cz
Elektronické vydání první

© Éditions Fra, 2011, 2020
Text © Petr Měrka, 2011, 2020
Cover © Martin Kubát, 2011
Author photo © Kristy, 2011
ISBN 978-80-87429-08-2
ISBN 978-80-7521-127-9 (Pdf)
ISBN 978-80-7521-128-6 (ePub)
ISBN 978-80-7521-129-3 (Mobi)

Bambulka Iko byl šestiletý chlapec, který zbožňoval televizi. Miloval ji dokonce víc než maminku a tatínka.

Je něco takového vůbec možné?

Ano, je.

Bambulka seděl před televizí a sledoval pohádky. Byla neděle, venku bylo krásně. Maminka donesla Bambulkovi snídani. Bambulka zabořil lžici do voňavé teplé krupice. Když dojedl, vůbec ho nenapadlo, že by mohl talíř odnést mamince do kuchyně a eventuálně ho i umýt. Prostě jenom seděl a čučel před sebe.

Tatínek měl o synka starost. Po chutném obědě se natáhl na divan a přemýšlel, jak mu pomoci. Začínali si být oba s maminkou jisti, že jejich jinak zdravého synka sužuje nějaká těžká televizní nemoc. Přece není možné, aby pořád civěl na televizi!

S touto hroznou představou tatínek usnul a chrápal tak hlasitě, až to Bambulku rušilo. Propadl amoku a začal vřestět:

„Mami! Mami!“

Maminka, která v kuchyni kouřila, pila černou kávu a četla *Mimo dobro a zlo* od Friedricha Nietzscheho, odložila cigaretu do popelníku a honem se rozběhla za svým chlapečkem. Nechtěla ho zbytečně rozmazlovat, ale poháněl ji strach, jestli se mu náhodou něco nestalo.

Když celá uřícená dorazila do obývacího pokoje, našla Bambulku s pěnou u pusy. Skoro to vypadalo, že neví o světě. Tak ho to tatínkovo chrápání vzalo. Mamin-

ka se pro Bambulku sehnula, sevřela ho do náruče a huškáním ho konejšila. Současně u toho hlasitě mlaskala, až se její choť uklidnil a přestal konečně vydávat ty odpudivé pazvuky, které synkovi tolik drá-saly nervy. Bambulka byl citlivý egoista.

Sotva tatínek s chrápáním ustal, odstrčil Bambulka maminku, poručil jí, aby ho vrátila zpátky na jeho oblíbené místo, a opět začal civět na televizi, která mu byla nejdrahocennější ze všech.

Jakmile se tatínek dosyta vyspal, zeptal se Bambulky:

„Chlapče, copak ty nemáš kamarády a nepůjdeš si s nimi hrát ven?“

„Jsou to všechno pitomci. A buď zticha, rušíš mě!“ osopil se Bambulka na tatínka, kterého se synova hrubost dotkla. Protáhl se a vyrazil za maminkou do kuchyně.

„Fuj, tady se nedá dýchat,“ byla jeho první slova, sotva překročil práh. Otevřel okno a řekl: „Lanko, neměla bys kouřit, víš přece, že to v dnešní moderní době není *in*. Co by si o tobě například pomyslela mládež, kdyby tě viděla...?“

„Co to meleš za kraviny, Pnůtku!“ osopila se na něj Lanka. „Nejsi ty nakonec mentálně zaostalý?“ dodala starostlivě. „Pokud ano, zajedeme k psychiatrice doktorce Bele Dózové a ta ti na to předepíše účinná psychofarmaka.“

Pnůtek otevřel ledničku a vytáhl z ní pivo.

„Tomuhle já říkám sedativum!“ Posadil se ke stolu, otvírákem zbavil láhev zátky, dal si pořádný hlt a pronesl:

„To naše děcko mi dělá s tou svojí televizní mánií starost. Není přece normální, aby celé dny proseděl

před obrazovkou a nešel se ani provětrat. Vždyť je tam tak krásně!“

Vtom kdosi zazvonil.

Průtek se zvedl a šel se podívat, kdo to je. Za chvíli se vrátil a řekl manželce:

„Lanko, přišli pro mě kamarádi. Jdu s nimi do hospody. Vrátím se příšerně nadrátovaný. Kdybych snad dělal bordel, neostýchej se a sejmi mě válečkem na těsto.“

Lanka na něj vrhla skeptický pohled. Jako amatérská filosofka se cítila nad podobné poznámky povznesena. Rozhodla se proto manžela ignorovat.

Bambulka nešel ani na záchod. Z čiré rozpustilosti použil mobil, aby oznámil mamince, že vykonal potřebu v obýváku, a dál sledoval televizi.

Jeho hodné mamince zvolna docházela trpělivost.

„Copak ty si nemůžeš dojít na záchod jako každý jiný člověk?“ promluvila na něj vzápětí a chtěla ho odnést do koupelny. Bambulka začal křičet a protestovat:

„Já se chci dívat na televizi, je totiž boží!“

„Naopak, čert nám ji byl dlužen,“ konstatovala maminka, a protože byla silnější, snadno Bambulku přemohla. V koupelně ho svlékla ze šatů a strčila pod sprchu.

Sotva Bambulku utřela ručníkem, ozval se znovu zvonek. Bambulka využil této jedinečné příležitosti, vytrhl se jí a rozběhl se zpátky do obýváku, kde se opět začal soustředěně dívat na obrazovku.

Lanka se vyklonila z okna a spatřila dole dívku. Hezkou, uhry podřobanou blondátou adolescentku, která měla na sobě jenom průsvitnou noční košili bílé barvy.

„Dobrý den, jsem Televizní víla,“ představila se dívka a hned přešla k věci. „Vy jste jistě paní Lanka Iko, vidíte?“

Lanka souhlasně přikývla a Televizní víla pokračovala: „Přišla jsem vás varovat. Jestli svého synka nezbavíte té hrozně posedlosti televizí, pronikne její moc do jeho života natolik, že se zblázní. A to by mohlo mít pro vás všechny nedozírné následky! Ještě je čas proti tomu něco podniknout, ale věřte, nezbyvá ho mnoho. Vlastně i proto jsem se osmělila k této návštěvě. Doufám, že se vidíme naposledy. Sbohem.“ A byla pryč.

Lanka si protřela oči. Ucítla lehkou žaludeční nevolnost. Honem se rozběhla na záchod, kde ji zachvátil ne právě příjemný průjem. Nejspíš ze všeho toho kouření a pití černé kávy. Bez těchto neřestí se nedokázala obejít, obě ji uklidňovaly. Lanka byla totiž svým způsobem velmi silná neurotička.

Stmívalo se. Pnůtek se vrátil, přesně jak slíbil, totálně na šrot. Sotva pletl nohama, mluvil vulgárně a chtěl uhodit Bambulku, který se pořád díval na televizi. Lanka mu v tom na poslední chvíli zabránila. Rozmáchla se válečkem na těsto a omráčila ho. Takto zpracovaného jej odtáhla do manželské postele. Svlékla ho a připoutala koženými řemeny, kdyby snad chtěl být ještě násilný anebo měl hororové sny. Sama se převlékla do pyžama, rozsvítila si stolní lampičku a zabořila svá vizuální čidla do rozečteného titulu *Mimo dobro a zlo*.

Ve čtyři ráno zbavila manžela pout. Pnůtek se jí omluvil a vyrazil do práce. Byl zaměstnán ve fabrice, kde v rámci pásové výroby zastával funkci živého

robota. Musel to dělat, aby měl pro rodinu peníze na obživu. Na světě to už je tak zařízené, že za všechno musíte platit jako mourovatí. Bez peněz se pomalu ani nenadechnete. Když je nemáte, nekoupíte si ani jídlo, natož třeba zdraví. Nebudete mít teplo, elektřinu, vodu. Bez peněz se ocitnete na ulici a začnete strádat.

 Za peníze se dají, mimo jiné, koupit i hračky.

V televizi zrovna dávali zprávy. Umírali v nich lidé. Stávali se oběťmi neštěstí anebo prostých vražd. Též se objevovaly zmínky o korupci a podvádění. To všechno přišlo Bambulkovi neobyčejně otravné. Navíc mu byla velice nesympatická moderátorka. A nejen to, zároveň z ní měl i veliký strach.

Maminka přišla Bambulkovi oznámit:

„Musíš do školy. Pojď, dovedu tě tam.“

„Mami, tam je nuda, raději zůstanu doma a budu se tlemit na bednu,“ ohradil se Bambulka a každým okamžikem hodlal předvést hysterický záchvat.

Lanka ho však měla prokouknutého. Omráčila ho gumovým kladivem, strčila ho se všemi potřebnými věcmi do nákupní tašky a vydala se do Základní školy Agáty de Bore.

Vytřepala ho v šatně mezi ostatními dětmi. Dala mu čichnout čpavku. Jakmile si Bambulka uvědomil, kde je, rozplakal se.

Náhodou kolem procházela učitelka Hovado. Dřív pracovala jako dozorkyně v ženské věznici, a tak neměla s dětmi žádné slitování. Zastavila se, potom přistoupila k Lance a Bambulkovi. Uchopila Bambulku přísně za ucho a jeho maminku ujistila slovy: „Nebojte, dámo, však já už se o něj postarám!“

Lanka jí poděkovala a poprosila ji, aby se vyvarovala jakýchkoli fyzických trestů. Učitelka se rozmáchla a vlepila jí pořádnou facku, přičemž zahulákala:

„Mně tady nebude nikdo rozkazovat!“ Hned poté se i s Bambulkou sebrala a odešla pryč.

Bambulka hlasitě plakal, ale to mu nebylo nic platné. Do školy se chodit musí. Naučí vás tam poslou-

chat a neodmlouvat. Sdělí vám užitečné informace potřebné k fungování v lidské společnosti. V podstatě vám tam naprogramují normu, podle které se budete řídit celý život, ať se vám to bude líbit nebo ne.

Lanka šla nakoupit. Za potraviny se chystala utratit spoustu peněz. I jíst se musí. Kdybychom nejedli a nepili, tak bychom zemřeli. Bohužel, chudí lidé nejsou nesmrtelní. Ale některým boháčům se to prý už podařilo. Ovšem stálo je to pěkný majlant.

Bambulka seděl v lavici a nedokázal se soustředit. Učitelku Hovado jeho ustavičná nervozita rozčilovala, a proto ho vyvolala k tabuli. Bambulka byl hloupý a o ničem, co nedávali v televizi, neměl ani sebemenší tušení. Dokonce se přiznal, že neví, co je to kniha. Učitelka Hovado obrátila oči v sloup, ze šuplíku katedry vytáhla pytlík s hrachem, ten rozsypala v jednom z rohů místnosti po podlaze a poručila Bambulkovi:

„Svleč se do trenýrek a padni na kolena!“

Bambulka ji poslechl a začal trpět. Kdyby klečel na holé zemi, nejednalo by se o nic příjemného. Ale vyzkoušejte si vydržet na hrachu, a to hned nějakých 30 minut v kuse! Bambulka měl co dělat, aby po uplynulé době neupadl do třesklých mdlob. Jediné, co ho ještě jakžtakž udržovalo psychicky nad vodou, byla jistota, že jakmile se vrátí ze školy, usedne před svoji zbožňovanou televizi a bude se na ni dívat.

Hodně ho bavily reklamy, které vymývaly mozek a snažily se diváka přesvědčit, že značkový šmejd je nejen předražený, ale taky vůbec nic nevydrží. Člověk zpracovaný reklamou, bez ohledu na dluhy, běží

do obchodu. Prodavačky se k němu chovají arogantně, obsluhují ho s odporem a nechutí. Zákazník zaplatí a štěstím bez sebe si odnáší výrobek domů. Jednou dvakrát ho použije. Načež věc k jeho zklamání neodvolatelně odchází do věčných lovišť. Platí na ni však záruka. Oběť pravdivé reklamy se tedy vrací do obchodu ji uplatnit. Oni mu však reklamaci neuznají. Mladá sexy prodavačka vyšpulí rty a vzápětí se rozprská:

„To jste si měl vystavit ve vitrínce a jenom se na to občas dívat. Jak vás vůbec napadlo to používat?“

Zákazník poděkuje a předražený výrobek odhazuje v první popelnici, na kterou natrefí. Ale nebojte, udělá tím radost bezdomovcům, kteří v popelnicích hledají a občas nacházejí obživu. Takový roztomilý paskvil jim totiž pokaždé dodá sebevědomí.

Konečně zazvonilo na závěr poslední vyučovací hodiny. Bambulka vyběhl ze školy. Vzal to zkratkou přes železnou lávku a podél řeky Snětice. Neměl to daleko. Celou dobu utíkal, a tak byl doma ani ne za 7 minut. Hned jak to bylo možné, posadil se před televizi a aktivoval ji dálkovým ovladačem.

Něco nebylo v pořádku. Zpočátku tomu nevěnoval vůbec žádnou pozornost. Uběhl den dva, teprve potom projevil jistý zájem o to, co se vlastně děje. Zavolal: „Mami! Mami!“ ale nic.

Zkusil se s rodiči spojit mobilem, ale nikdo mu to nebral. Protřel si tedy oči, zvedl se a šel se podívat po domě. Ale ten byl prázdný.

Kde jsou tatínek s maminkou? říkal si v duchu Bambulka. V žaludku mu kručelo, protože měl hlad. Napustil si do hrníčku vodu a alespoň se napil. Potom se vydal do kredence, kde obvykle bývalo pečivo. Ale teď tam nenašel nic kromě mikroteno-

vých sáčků. Jeden namátkou okusil, ale vůbec mu nechutnal. Krátce ho žmoulal v puse, a nakonec ho vyplivl.

To bylo snad vůbec poprvé, co se Bambulka Iko cítil bezradný. Skoro by se až dalo mluvit o depresi s frustrací. Zkusil kousnout do televize, ale ani ta mu nechutnala.

Venku bylo ještě světlo, vydal se tedy do obchodu s potravinami. Podívat se do ledničky ho nenapadlo. Ale i kdyby to udělal, našel by ji zcela prázdnou.

V obchodě uchopil košík a naházel do něj spoustu věcí, které se očividně nejen daly sníst, ale navíc vypadaly, že budou i příjemně sladké. Postavil se s nimi k pokladně. Hodná paní prodavačka mu nákup s úsměvem na rtech sečetla a posléze mu sdělila konečnou cifru:

„Dělá to 255 tantimů, chlapče.“

Tantimy jsou peníze. A ty Bambulka neměl. Neměl u sebe ani vindru.

Prodavačka zrudla v obličeji a rozječela se:

„Tak ty si ze mě budeš dělat srandu, ty jeden malý chudý smrade? Že na tebe pošlu zlou sociální pracovníci, no jen počkej!“ A s těmito slovy ho vykázala z budovy. Málo chybělo a byla by ho nakopla do zadku. Ještě za ním zavolala: „Bez peněz do obchodu nelez!“ Hrozila mu pěstí, dokud jí zcela nezmizel z očí.

Bambulka žebрал. Nevymyslel totiž jinou možnost, jak se nasytit a zahnat tak onen nepříjemný pocit bezedné prázdnoty, která se mu rozhostila v žaludku. Nacházel se ve značně zoufalé situaci.

K večeru natrefil na jakousi babičku.

„Mám hlad,“ řekl jí přes plot. Babka tam seděla v houpacím křesle, kouřila cigaretu a pila rum.

„Co je mi po tom?“ odsekla stařena nerudně. Nakonec se jí však chlapce zželelo a hodila mu nedopalek. Bambulka ho vděčně přijal. Téměř nábožně ho vložil do úst. Chvilí nedopalek žmoulal, načež ho spolkl. Musel ovšem konstatovat, že chuť to je vyloučeně příšerná.

Čarodějnice se ho zeptala: „Spratku, a kde máš vůbec rodiče? Jak to, že nejsi u maminky a u tátnka?“

„Ztratili se mi,“ posteskl si Bambulka

„Tak to bys měl ohlásit na policii. Oni ti je už najdou.“

„Vážně?“ vykřikl s nadějí Bambulka. Potom se zeptal: „A kde takovou policii najdu?“

„Co vím, tak nejbližší stanice je ve Snětíně,“ pronesla žena a naznačila mu, aby ji už neobtěžoval.

„Chce se mi zemřít,“ pronesla ještě. A zemřela.

Snětín je ošklivé město vyhlášené neobvyklou koncentrací zfetované mládeže. Adolescence je totiž bez nekontrolovatelné konzumace drog nepředstavitelně nudná, a tak se není co divit, že jsou všechny návykové látky tak populární.

Bambulka se vrátil domů. Zapnul si televizi a až do rána se na ni díval. Značně unavený pak za rozbřesku vyrazil podél řeky Snětice do Snětína.

Kdyby měl peníze, mohl jet autobusem nebo vlakem. Stopovat ho nenapadlo. Na to, aby věděl, že existuje i taková možnost, byl ještě příliš malý. Naštěstí to do Snětína nebylo zase tak daleko. Jednalo se o pouhých 10 kilometrů. A protože bylo krásně, uběhla mu cesta velice rychle.

Jeho první kroky ve městě zamířily do Informačního centra. Tam za skleněnou přepážkou dřepěla pubertální pracovnice. V ruce držela kelímek. Člověk by si pomyslel, že z něj pije smetanu. Ale ve skutečnosti v něm měla vlastní hnis, který si vytlačila z *akné vulgaris*, co hyzdilo její tvář. Kdyby to někomu řekla, určitě by se dotyčnému udělalo špatně od žaludku.

„Dobrý den,“ pozdravil Bambulka, ale dívka ho ignorovala.

Bambulka tedy pozdrav ještě několikrát zopakoval a nakonec se rovnou zeptal:

„Prosím vás, slečno, kde tu najdu policejní stanici? Je to důležité, ztratili se mi totiž rodiče. A já bez nich už jistě brzy zemřu hladu.“

Dívka, která tam seděla za jediným účelem, a sice sdělovat informace, mlčela jako hrob. Možná byla hluchá. Ale spíš se jednalo o nějaký mentální defekt. Bambulka přibližně po hodině marné snahy veškeré

pokusy o konverzaci vzdal. Odebral se ven a tam se posadil na schody.

Ani nevěděl, kolik uběhlo času. Přistoupila k němu křehká mentální anorektička. Byla to členka Armády krásy. Pohladila ho po vlasech a nabídla mu heroin. Z kabelky vytáhla injekční stříkačku a chystala se ho bodnout. Bambulka měl však jako každé správné dítě strach z jehel. A z tohoto velmi vážného důvodu vzal nohy na ramena.

Běžel několik desítek metrů. Poté se zastavil a padl vyčerpáním na chodník. Ležel tam bůhvíjak dlouho. Nikdo mu nepomohl. Chodci byli zlí a bezcitní. Do konce na něj tu a tam někdo šlápl.

Bambulka se poctivě a dlouze snažil považovat svoji neblahou situaci za zlý sen. Avšak kručení v žaludku bylo až příliš reálné a neodbytné.

Chvilí se svíjel v křečích a plakal. Život na planetě Zemi je neuvěřitelně náročný. Bambulka se z posledních sil vzchopil a vykřikl:

„Policie! Policie!“

Náhodou nedaleko procházeli 2 uniformovaní příslušníci. Zaslechli Bambulkovo volání a podívali se tím směrem.

„Vypadá jako bezdomovec,“ konstatoval jeden.

Jeho kolega řekl: „Jestli je tomu skutečně tak, ubijeme ho k smrti – a dostaneme prémii!“

Vydali se k Bambulkovi. Jeden z nich ho uchopil za vlasy, postavil ho na nohy a otázal se:

„Příznej se, máš kde bydlet?“

„Ano,“ hlesl Bambulka, „ale ztratil jsem maminku s tatínkem. A navíc mám příšerný hlad!“

Odvedli ho za velitelem. Byl to tlustý muž s mnoha podbradky. Jmenoval se Měch Hovnivál a byl zlý. Zajímá vás, proč byl tak tučný? Vysvětlení je nasnadě – žil naprosto nezdravým způsobem. Vůbec necvičil. Dokonce odmítal i jen chodit! Místo toho ho nosili na nosítkách muklové.

Muklové jsou političtí vězni, které stát trestá za jejich volnomyšlenkářské názory a postoje vůči kapitalistickému zřízení, které považují za nespravedlivé či vyloženě nehumánní. Samo označení *mukl* znamená *muž určený k likvidaci*. Vyskytují se však mezi nimi samozřejmě i ženy a děti. Věková hranice muklů pak není nijak omezená.

Muklem se stává dřív nebo později každý člověk, který nedával ve škole pozor a nenaučil se tam precizně držet hubu a krok.

Podobný osud hrozil i Bambulkovi, protože kvůli starostem o osud rodičů povinnou školní docházku právě teď vědomě zanedbával.

Navíc mu hodně vadilo, že místo toho, aby se v pohodlí díval na televizi, musí rodiče hledat.

Kdyby neměl hlad a další jiná nutkání, jejichž naplnění a ukojení se nekompromisně vztahuje k povinnostem jeho zploditelů, nic takového by nejspíš vůbec nepodnikal.

Nedostatek základních podmínek nutných k existenci vás naučí vážit si prostého života. Brzy poznáte, že bytí na planetě Zemi není vůbec žádná legrace. Opustí vás všechny naivní sny a stanete tváří v tvář surové skutečnosti. Za její negativní vyznění může především společnost – potažmo lidská koexistence. Lidé se paradoxně bez ostatních lidí neobejdou. Stejně jako se jejich vzájemné vztahy neobejdou bez závidi, nesnášenlivosti a řevnivosti. Lidé jsou tak jednodušší, až jsou složití. Což klidně může dost dobře platit i obráceně.

Měch se zeptal Bambulky:

„Tak copak se ti stalo?“

„Přišel jsem o rodiče,“ odvětil chlapec.

„Jedná se snad o nehodu, či přímo loupežnou vraždu?“ zajímal se dál velitel policie.

„To ani ne,“ odpověděl Bambulka, načež konkretizoval svoji domněnku: „Spíš to vypadá, jako by se vypařili neznámo jak a kam. A já teď trpím hladu a dalšími četnými útrapami.“

Měch se otázal:

„A máš peníze?“

„Kdybych je měl,“ zareagoval bryskně Bambulka, „tak bych se přece nesháněl po rodičích! Normálně bych si koupil jídlo a díval se na svoji milovanou televizi.“

„Taky pravda,“ pronesl Měch a dodal: „Ale zároveň to znamená, že ti nepomůžu. Kdybys měl peníze a podplatil mě, to by bylo něco jiného. Vyhlásil bych po tvých rodičích celostátní pátrání. Takhle ti pouze udělím tělesný trest.“

„Proč, proboha?“ podivil se Bambulka.

„Jsi chudý. A to samo o sobě je už víc než dostatečným důvodem k výprasku!“ zahřímal Měch, stiskl tlačítko na interkomu a přikázal policistce, jež mu dělala sekretářku:

„Heleno, připravte rákosku a přijďte si pro jednoho uličníka. Seřežete do bezvědomí a vyhodíte na ulici.“

Helena Lymfa byla mladá, asi dvacetiletá žena. Zkontrolovala v zrcátku svůj vzhled, zvedla se ze židle a napochodovala do šéfovy kanceláře. Pevně sevřela Bambulku a odvedla ho k sobě. Tam ze zdi sejmula rákosku, sundala Bambulkovi kalhoty i s trenýrkami a napráskala mu tak brutálně, až Bambulka konečně upadl do třesklých mdlob.